УДК 378.147.1:004.738.5

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ

©Бабич Т.П.
Українська інженерно – педагогічна академія

Інформація про автора:
Бабич Тарас Петрович: ORSID:0000-0002-1742-6871 ; babich@uipa.edu.ua; аспірант кафедри креативної педагогіки і інтелектуальної власності; Українська інженерно – педагогічна академія; вул. Університетська 16, м. Харків, 61003,Україна.

У статті розглянуто використання соціальних мереж як засіб навчання майбутніх інженерів. Метою статті є дослідження і визначення основних напрямків використання соціальних мереж і пошуку зручних інструментів для навчання. З метою вивчення цього явища, було проведено дослідження серед студентів різного профілю щодо використання ними соціальних мереж. На основі опитування молодих людей визначено яким чином соціальні мережі допомагають їм у процесі навчання. Для опитування було створено форму он-лайн опитування на базі Google Форма.

Проблема використання новітніх технологій в процесі навчання мають досить велике значення у процесі розвитку сучасної вищої освіти. Особливо при підготовці майбутніх інженерів. Тому сучасний інженер це творець нового і сучасні технології не стоять на місці, і потребують постійного вдосконалення і розвитку. Технології змінюються, що в свою чергу потребує від студентів постійного розвитку і вдосконалення свої знань. Для цього досить ефективно використовувати соціальні мережі, які є досить ефективним і зручним інструментом для навчання студентів, а також засобом вдосконалення знань студентів , а також викладачам. Не можна забувати і про зручний інструмент комунікації яким і є соціальні мережі. Після чого проаналізовані :найпопулярніші інструменти, що використовуються в процесі навчання у соціальних мережах. Можна зробити висновок, що використання соціальних мереж має перспективи для навчання інженерів.

Ключові слова: соціальні мережі, підготовка інженерів, повідомлення, стіна, аудіо запис, відеозапис, обмін інформацією.

Бабич Т.П. «Использование социальных сетей в процессе обучения будущих инженеров»

В статье рассмотрено использование социальных сетей как средство обучения будущих инженеров. Целью статьи является исследование и определение основных направлений использования социальных сетей и поиска удобных инструментов для обучения. С целью изучения этого явления, было проведено исследование среди студентов различного профиля по использованию ими социальных сетей. На основе опроса молодых людей определено каким образом социальные сети помогают им в процессе обучения. Для опроса были созданы форму он-лайн опроса на базе Google Форма.

Проблема использования новейших технологий в процессе обучения имеют достаточно большое значение в процессе развития современного высшего образования. Особенно при подготовке будущих инженеров. Поэтому современный инженер это создатель нового и современные технологии не стоят на месте, и требуют постоянного совершенствования и развития. Технологии меняются, что в свою очередь требует от студентов постоянного развития и совершенствования своих знаний. Для этого достаточно эффективно использовать социальные сети, которые являются достаточно эффективным и удобным инструментом для обучения студентов, а также средством совершенствования знаний студентов, а также преподавателям. Нельзя забывать и о удобный инструмент коммуникации которым и являются социальные сети. После чего проанализированы: самые популярные инструменты, используемые в процессе обучения в социальных сетях.

Можно сделать вывод, что использование социальных сетей имеет перспективы для обучения инженеров.

Ключевые слова: социальные сети, подготовка инженеров, сообщения стена, аудиозапись, видеозапись, обмен информацией.

Babych T.P. "The use of social networks in the learning process of future engineers"

The article discusses the use of social networks as a means of training future engineers. The article is to study and determine the main directions of social networking and search user-friendly tools for learning. To study this phenomenon, a study was conducted among students of different profiles on their use of social networks. Based on a survey of young people determined how social networks help them in the learning process. The survey form was created online survey based on Google Form. The problem of using new technologies in the learning process are quite important in the development of modern higher education. Especially when preparing future engineers. Because modern engineer is the creator of a new and modern technology is not standing still, and require constant improvement and development. Technologies change, which in turn requires students to ongoing development and improvement of their knowledge. It's enough to effectively use social networks, which are very effective and convenient tool for teaching students, as well as a means of improving the knowledge of students and teachers. We can not forget the handy tool of communication which is the social network. Then analyzed: the most popular tools used in teaching social networks. It can be concluded that the use of social networks has prospects for training engineers.

Keywords: social networking, training of engineers, wall posts, audio, video, information exchange.

Постановка проблеми. Все більша глобалізація процесів в навчанні як в Україні так і в усьому світі потребує комунікаційного простору, що в свою чергу змушує до обміну великою кількістю інформації. У XXI столітті студенти звикли здобувати нові знання використовуючи глобальну мережу інтернет. При цьому вони зіштовхуються з великою кількістю різноманітної інформації. Саме тут у майбутніх інженерів виникає проблема відбору і систематизації отриманої інформації необхідної у їх професійній діяльності. Також досить важливим аспектом професійної підготовки майбутніх інженерів є комунікації – зв'язок, який досить ефективно і зручно вирішується за допомогою використання соціальних мереж. Зручність мереж полягає в тому, що вони загальнодоступні: більшість функцій є безкоштовними, що дозволяє всім охочим їх використовувати в побуті та навчанні. Ще одним позитивним моментом використання соціальних мереж є накопичення і збереження інформації, що дозволяє досить швидко і зручно переглянути попередні рішення при розв'язанні професійних технічних задач, отримати оцінку запропонованим рішенням. Зараз велика кількість людей (студентів, викладачів, висококваліфікованих фахівців) спілкуються, обмінюються інформацією в соціальних мережах у повсякденному житті і не уявляють життя без них.

Таким чином, з розвитком сучасних інформаційних засобів виникає нагальна потреба використання цих засобів у процесі навчання. Це дозволить майбутнім інженерам навчатися ефективно використовути час не тільки в стінах навчального закладу, а й у побуті, у транспорті тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізуючи друковані і електронні ресурси щодо використання "соціальних мереж" та ІТ технологій у процесі навчання, такі вітчизняні науковці й дослідники, такі як Н.Р. Балик, М.М. Козяр, О.В. Сало, Д.В. Солов'яненко [2,3,4,5] наголошують на необхідності використання ІТ технологій у процесі навчання. Проблеми й особливості використання інтернет–сервісів у навчальному і виховному процесі для обміну знаннями розглядали у своїх роботах такі українські науковці: В. Биков, В. Кухаренко, Н. Морзе та ін. В. Биков наголошує: "Очевидна потреба розв'язання сукупності цих проблем зумовлює появу так званої електронної педагогіки (е-

педагогіки), яка, спираючись на здобутки класичної психолого-педагогічної науки, розробляє специфічні завдання створення і ефективного впровадження в освітню практику інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), зокрема завдання педагогіки відкритої освіти."[6] Педагогічні можливості використання інтернет-сервісів досліджує у своїх працях М. Менякіна, особливості використання веб-технологій для самостійного підвищення кваліфікації – М. Німатулаєв та ін. Провідні науковці, які працюють над проблемою використання ІТ-технологій в навчанні вказують на те, що соціальні сервіси дають можливість спеціалістам різних галузей знань спільно створювати, редагувати та вдосконалювати навчальні матеріали і ресурси, не маючи жодних перешкод, таких, як відстань, кордони. Але при цьому вони не розглядають соціальні мережі як засіб дистанційного навчання інженерів.

Метою статті є аналіз впливу соціальних мереж на якість навчальної підготовки майбутніх інженерів на прикладі Української інженерно – педагогічної академії.

Виклад основного матеріалу. Сучасний світ стає все більше глобалізованим, все об'єднується в єдину загальну систему, що в свою чергу потребує постійного зв'язку й обміну інформацією. Для цього існує досить велика кількість інструментів, які дозволяють вирішувати різні питання: це і соціальні мережі, і месанджери, і чати, і форуми, і дистанційні оболонки, і платформи для он-лайн навчання та багато інших.

Об'єктом нашої уваги стало використання соціальних мереж у процесі навчання майбутніх інженерів. Ми провели і опрацювали он-лайн опитування студентів Української інженерно – педагогічної академії за допомогою платформи Google форма.

Ми створили анкету на платформі Google форма «Соціальні мережі у навчанні», у якій містилися такі питання:

- На якому курсі Ви навчаєтеся?

а) 1 курс; б) 2 курс; в) 3 курс; г) 4 курс; д) 5 курс; е) 6 курс.

- Який напрям Вашої підготовки?

а) енергетика; б) зварювання; в) машинобудування; г) харчові технології;
д) будівництво; е) електричні станції.

- Якими соціальними мережами Ви користуєтесь?

а) ВКонтакті; б) Facebook; в) Одноклассники; г) Twitter; д) Інші.

- Чи проводите Ви обмін інформацією в соціальних мережах між студентами Вашої групи?

а) так; б) ні.

- Чи проводите Ви обмін інформацією в соціальних мережах між студентами Вашої групи?

а) так; б) ні.

- Чи проводите Ви обмін інформацією в соціальних мережах між студентами Вашого потоку?

а) так; б) ні.

- Чи користуєтесь ви соціальною мережею для обміну інформацією з викладачами?

а) так; б) ні.

- Чи допомагають соціальні мережі Вам у навчанні?

а) так; б) ні.

- Вважаєте Ви перспективним використання соціальних мереж у навчанні?

а) так; б) ні.

- Як можуть використовуватися соціальні мережі для навчання?

Цей пункт питання не передбачає відповідей. Можна написати власну думку, це поле не обов'язкове для заповнення.

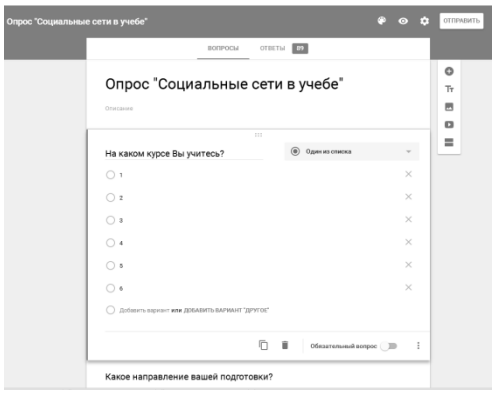

Рис.1 Загальний вигляд анкети опитування у Google формі

В опитуванні взяли участь студенти різних курсів Української інженерно педагогічної академії.

Після чого був проведений аналіз отриманих відповідей.

На питання «***На якому курсі Ви навчаєтеся?»*** відповіді були такі: перший курс – 10,1 % опитаних респондентів; другий курс - 13,5 %; третій курс 14,6%; четвертий курс 23,6%; п'ятий курс 25,8%; шостий курс 12,4%. Отже ми охопили студентів усіх курсів навчання.

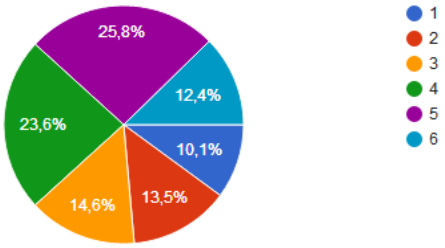

Рис.2 Графік розподілу відповідей на питання "***На якому курсі Ви навчаєтеся?***"

На питання «***Який напрямок Вашої підготовки?»*** енергетика відповіли 40% ; 18% відповіли зварювання; 2% відповіли що вивчають харчові технології, 22% студентів вивчають машинобудування, 12% навчаються на будівництво, 6% вивчають електричні станції.

Рис.3 Графік розподілу відповідей по питанню "***Який напрямок Вашої підготовки?***"

Більшість студентів відповіли що вивчають інженерію.

На питання: «***Якими соціальними мережами Ви користуєтесь».***

З 89 опитуваних соціальною мережею «ВКонтакті» користується 94,4%, Facebook - 47,2%, «Однокласники» – 24,7%, Twitter – 34,8%, іншим- 28,1%.

Отримані результати було порівняно з результатами соціальних опитувань. Так, згідно з одним із них [1], найпопулярнішою соціальною мережею в Україні є "ВКонтакті": її регулярно відвідують 67% інтернет-користувачів України. Друга за відвідуваністю є мережа "Однокласник" з 58%. Facebook регулярно відвідують 43% інтернет-користувачів, причому ця соціальна мережа поряд з Twitter має порівняно низькі показники частоти відвідування: четверта частина зареєстрованих зовсім не користуються власними акаунтами у цих мережах».

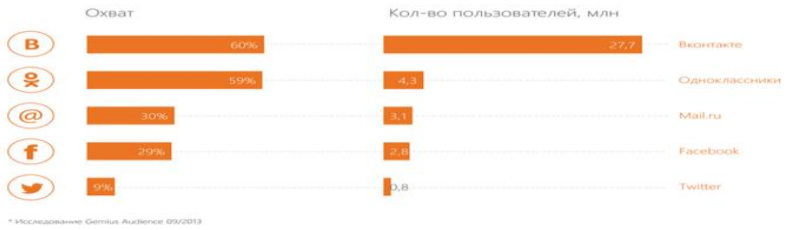

Рис.4 Графік розподілу відповідей по питанню "***Якими соціальними мережами Ви користуєтесь***" приведений сайтом uastudent.com

З цього можна зробити висновок, що на сьогодні найпопулярнішою соціальною мережею є ВКонтакті та Facebook, вони досить швидко набирають популярність.

На питання: «***Чи проводите ви обмін в соціальних мережах між студентами Вашої групи?».*** На це питання позитивно відповіли 77,5% опитаних а 22,5% відповіли негативно.

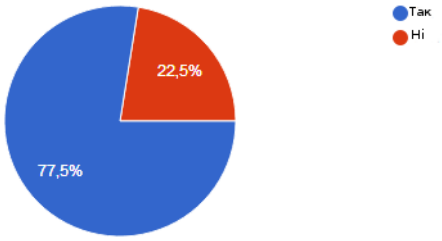

Рис.6 Графік розподілу відповідей по питанню "***Чи проводите ви обмін в соціальних мережах між студентами Вашої групи?***"

Це говорить про досить велику популярність використання соціальних мереж як способу внутрішньо-групової комунікації і способу зв'язку між студентами.

На питання: «***Чи проводите Ви обмін інформацією в соціальних мережах між студентами Вашого потоку?».***

На це питання позитивно відповіли 73% опитаних, лише 27% відповіли негативно.

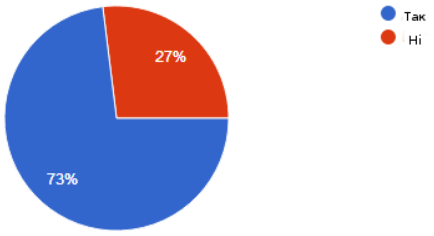

Рис.7 Графік розподілу відповідей по питанню "***Чи проводите Ви обмін інформацією в соціальних мережах між студентами Вашого потоку?***"

Що свідчить про те, що досить активним є використання соціальних мереж студентами академії, але також ще є сегмент студентів, які не довіряють соціальним мережам і користуються традиційними засобами обміну інформацією такими як флеш накопичувач, електронною поштою, також друкованими або рукописними матеріалами.

На питання: «***Чи користуєтесь ви соціальною мережею для обміну інформацією з викладачами?»*** 68,5% з опитаних обмінюються з викладачами інформацією, а лише 31,5% - ні.

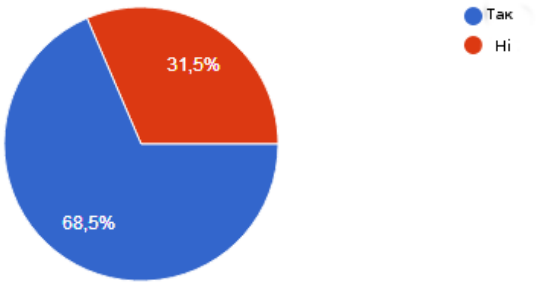

Рис.8 Графік розподілу відповідей по питанню "***Чи користуєтесь ви соціальною мережею для обміну інформацією з викладачами?***"

Отримані відповіді свідчать про те, що ще є поле для покращення електронної комунікації між студентом і викладачем. Цей розрив виникає з причини того, що певна кількість студентів не активно використовує соціальні мережі для комунікації, а ще через те що, не всі викладачі готові для спілкування в позааудиторний час.

На питання: ***Чи допомагають соціальні мережі Вам у навчанні?***

Позитивно відповіли 84,3% опитаних і 15,7% вважають що соціальні мережі не допомагають у навчанні.

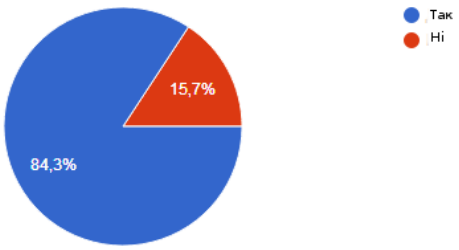

Рис.9 Графік розподілу відповідей по питанню "***Чи допомагають соціальні мережі Вам у навчанні?*** "

Ці відповіді свідчать про те що, використання соціальних мереж допомагає багатьом студентам підчас навчання.

На питання: ***Вважаєте Ви перспективним використання соціальних мереж у навчанні?».***

Так відповіли - 77,5%, ні - 22,5% користувачів.

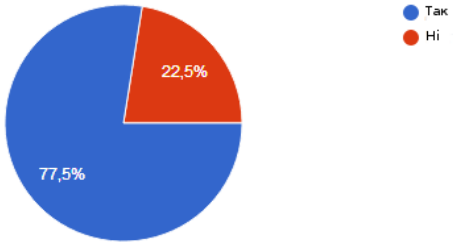

Рис.10 Графік розподілу відповідей по питанню "***Вважаєте Ви перспективним використання соціальних мереж у навчанні?*** "

Отриманні відповіді свідчать про те, що використання соціальних мереж має позитивні якості у процесі навчання. І є перспективним для подальшого використання їх у навчанні.

На питання: «***Як можуть використовуватися соціальні мережі для навчання?***». Було отриманні наступні відповіді:

- через соціальні мережі можна навчатись у будь-якій точці світу;
- швидкий обмін інформацією;
- зручний спосіб обміну інформацією між студентами;
- поширення інформації;
- при виконанні і підготовці до захисту курсових є можливість обмінюватися інформацією і курсовими для усунення помилок;
- староста групи може проінформувати одногрупників про новини, передати завдання від викладачів або куратора;
- можливість проводити «студенти по обміну»;
- соціальні мережі більш ефективні як реклама навчальних закладів, залучення абітурієнтів за допомогою інструментів Social Media Marketing;
- перевагу має месенджер, там немає зайвої інформації.

Отже, можна зробити висновок, що соціальні мережі можуть бути одним зі способів комунікації і навчання студентів. Використання соціальних мереж дозволяє вирішити велику кількість питань, пов'язаних з комунікацією. Визначимо, яким чином їх можна використовувати в процесі навчання майбутніх інженерів.

Соціальні мережі дозволяють переходити від традиційних форм навчання до способів з використанням дистанційних форм.

Нижче пропонуємо використання таких інструментів соціальних мереж у начальному процесі:

- Повідомлення - сервіс що допомагає у спілкуванні, консультуванні з важливих питань, обговоренні поточних питань і проблем, що виникають у навчальному процесі.
- Стіна - можливість встановлення важливих оголошень і нагадувань, а також посилань на літературу, яку було знайдено у глобальній мережі інтернет або на освітні ресурси.
- Відеозаписи. Завдяки сервісу є можливість переглянути навчальні відеозаписи, а також додавати та накопичувати свої цікаві матеріали.
- Аудіозаписи, які дозволяють розміщувати записи аудиторних занять для повторного ознайомлення з викладеним матеріалом, і за допомогою інструменту «коментар» розмішувати питання або обговорення матеріалу. Іншим використанням є

розміщення аудиозаписів творів у виконанні читців для підвищення рівня культури самих студентів і проведення виховних заходів.

- Розміщення та обмін документами. Можна здати необхідний матеріал викладачу у цифровому форматі, а викладач зменшує свій час на перевірку, можна визначити оригінальність роботи спеціальними програмами, наприклад «Антиплагіат».

- Групи для об'єднання студентів за інтересами, у наукових гуртках або для виконання будь-якої групової роботи та наповнення цих груп навчальними матеріалами. Такі міні-групи може створити викладач чи самі студенти. Будь - хто зі студентів може бути адміністратором групи, а це сприяє розвитку лідерських якостей і підвищенню соціальної активності.

- Зустрічі. Для повідомлення про проведення різноманітних навчальних клубів, гуртків і організацію аудиторної і позааудиторної роботи, що дозволяє зменшити витрати на рекламу заходів і донесення інформації до більшого кола осіб.

- Нотатки. Сервіс може бути цікавим як для студентів, так і для викладачів з метою створення поміток з довідкових матеріалів та подальшого оброблення їх і вирішення певної проблеми.

- Друзі. Цей сервіс допомагає швидко знайти потрібну людину зі списку друзів.

- Додатки. Можна розміщувати різні додатки як розважального, так і навчального характеру.

- Закладки. Дають можливість зберігати потрібні сторінки, наприклад, з навчальними матеріалами, а також твори, роздуми, есе тощо.

- Новини для повідомлення про зміни та появу нового контенту в соціальній мережі допомагають викладачу, а також і студентів вчасно бути ознайомленими із появою нових матеріалів (розміщення будь яких документів, фото, відео, аудіо, написів на стіні тощо).

- Оповіщення на електронну пошту - подібний сервіс до «новин», де викладач і студент отримують оповіщення на електронну пошту про будь-які дії, що стосуються сторінки автора, наприклад, хтось написав повідомлення, чи в когось скоро день народження, були прокоментовані матеріали (фото, відео, аудіо, документи), чи запрошено на зустріч тощо.

Використання усіх цих інструментів дозволяє досить ефективно проводити підготовку майбутніх інженерів. Сучасний процес навчання, особливо студентів інженерного профілю, є досить динамічним, який потребує сучасних знань у галузі. А завдяки соціальним мережам студенти можуть завжди мати найновішу інформацію у галузі технічних дисциплін і технологічних процесів.

Виходячи з викладеного вище, ми можемо зробити такі висновки:

1. На сьогодні найпопулярнішою соціальною мережею є ВКонтакті та Facebook, вони досить швидко набирають популярності.
2. Використання соціальних мереж дозволяє вирішити велику кількість питань, пов'язаних з питаннями комунікації в самому процесі навчання.
3. Використання всіх цих інструментів дозволяє досить ефективно проводити підготовку майбутніх інженерів.

Проблема використання новітніх технологій в процесі навчання має досить велике значення у процесі розвитку сучасної вищої освіти, особливо при підготовці майбутніх інженерів. Сучасний інженер - це творець нового. Технології потребують постійного вдосконалення і розвитку, що в свою чергу потребує від студентів постійного розвитку і вдосконалення свої знань. Для цього досить ефективно використовувати соціальні мережі, які є зручним інструментом для навчання студентів, а також засобом вдосконалення знань як студентів , так і викладачів. Не можна забувати і про зручний інструмент комунікації, яким і є соціальні мережі.

Результати проведених досліджень показали; що соціальні мережі є досить ефективним інструментом для роботи студентів і викладачів і дозволяють вирішувати питання щодо комунікації, забезпечення студентів цікавою та актуальною інформацією.

Тому вважаємо, що їх використання є перспективним як метод навчання і комунікації між студентом і викладачем.

Напрями подальших досліджень. Перспективним вважаємо вивчення ширшого використання комп'ютерних технологій в процесі навчання, зокрема вивчення такого методу навчання, як використання симуляторів для навчання програмуванню на верстатах з числовим програмним керуванням.

Список використаних джерел:

1. Використання соціальних мереж у навчальних цілях [Електр. ресурс] /Режим доступу:http://uastudent.com/vykorystannja-socialnyh-merezh-u-navchalnyh-ciljah/.

2. Бобкова И. А. Социальные сети в современном мире / И. А. Бобкова // Интернет-журнал "Искусственные общества". — 2008. — Т. 3, № 2–3, II–III квартал. — С. 20.

3. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній професійній освіті [Електронний ресурс] / Р. С. Гуревич, М. Ю. Академія.– Режим доступу: http://www.tmpe.gb7.ru/docs/1/Gurevich.pdf

4. Використання соціальних мереж в освіті [Електр. ресурс] /Режим доступу:http://ncpn.net.ua/52-vikoristannya-socalnih-merezh-v-osvt.html.

References:

1. Vykorystannia sotsialnykh merezh u navchalnykh tsiliakh, <http://uastudent.com/vykorystannja-socialnyh-merezh-u-navchalnyh-ciljah/>.

2. Bobkova, YA 2008, 'Sotsyalnыe sety v sovremennom myre', *Ynternet-zhurnal "Iskusstvennye obshhestva"*, vol. 3, no 2-3, p. 20.

3. Hurevych, RS & Kademiia MIu, Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii v suchasnii profesiinii osviti, <http://www.tmpe.gb7.ru/docs/1/Gurevich.pdf>.

4. Vykorystannia sotsialnykh merezh v osviti, <http://ncpn.net.ua/52-vikoristannya-socalnih-merezh-v-osvt.html>.

Стаття надійшла до редакції 10.09.2016р.